

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Фізичного виховання і спорту
Кафедра терапії, реабілітації та морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Обстеження, методи оцінки та контролю
при порушенні діяльності нервової системи»

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Терапія та реабілітація

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 01 від “28” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи
Викладач	Доц. Олексюк Лілія Ігорівна
Контактний телефон викладача	0985273507
E-mail викладача	liliiia.voichyushn@pnu.edu.ua
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	
Спеціальність	227 Терапія та реабілітація
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn-pnu.edu.ua
Консультація, відправлення, відпрацювання н/б та негативних оцінок	Четвер 13.30-16.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>«Коригуюча, лікувальна гімнастика і терапевтичні вправи» є ознайомлення студентів з основними формами і засобами лікувальної фізичної культури як основного методу фізичної терапії, ерготерапії, сформувати систему знань про вплив фізичних навантажень на організм, правила дозування та контролю фізичних навантажень, відпрацювати навички розробки комплексів лікувальної гімнастики при різних захворюваннях, контролю за станом людини при виконанні фізичних вправ.</p> <p>«Коригуюча, лікувальна гімнастика і терапевтичні вправи» в вищих медичних закладах України є невід'ємною частиною гуманітарного виховання студентів, формування загальної та професійної культури особистості майбутнього спеціаліста.</p> <p>За час навчання важливо сформувати у студентів всебічний комплексний підхід при фізичному та психічному обстеженні пацієнтів з використанням різноманітних методів діагностики.</p> <p>Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно-розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями та практичними навичками і вміннями застосування різноманітних засобів, отримання поняття про індивідуальну програму реабілітації та правила її складання.</p> <p>Предмет вивчення навчальної дисципліни «Коригуюча, лікувальна гімнастика і терапевтичні вправи» є основними формами і засобами лікувальної фізичної культури як основного методу фізичної терапії, ерготерапії, сформувати систему знань про вплив фізичних навантажень на організм.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної системи» як навчальна дисципліна базується на дисциплінах анатомія людини, фізіологія людини, валеологія, лікувальна фізкультура, фізичне виховання, медична реабілітація, гігієна, спортивна медицина, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формуванню умінь застосовувати знання з основи медичних знань в процесі подальшого навчання й у професійної діяльності.</p> <p>Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з фізичного виховання, фізична реабілітації, спортивної медицини, анатомії, фізіології, гігієни, психології, медичної реабілітації, спортивної фізіології людини, вікової фізіології у закладах вищої освіти.</p> <p>Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

3.1. Мета викладення навчальної дисципліни «Коригуюча, лікувальна гімнастика і терапевтичні вправи» є ознайомлення студентів з основними формами і засобами лікувальної фізичної культури як основного методу фізичної реабілітації, сформувавши систему знань про вплив фізичних навантажень на організм, правила дозування та контролю фізичних навантажень, відпрацювати навички розробки комплексів лікувальної гімнастики при різних захворюваннях, контролю за станом людини при виконанні фізичних вправ.

3.2. Основними завданнями навчальної дисципліни «Коригуюча, лікувальна гімнастика і терапевтичні вправи» є:

- сформувавши поняття про основні форми і засоби лікувальної фізичної культури;
- ознайомити із механізмами впливу фізичних вправ на організм людини;
- ознайомити із правилами дозування та контролю фізичних навантажень, принципами призначення рухового режиму;
- навчити науково обґрунтовувати мету та завдання призначення різних форм терапевтичних вправ пацієнтам із різними захворюваннями;
- навчити практично використовувати різні форми терапевтичних вправ з метою реабілітації людей різного віку;
- сформувавши вміння розробляти комплекси лікувальної гімнастики при різних захворюваннях для людей різного віку;
- навчити контролювати стан людини при виконанні фізичних вправ;
- сформувавши вміння оцінювати ефективність проведених курсів терапевтичних вправ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: механізми лікувальної дії фізичних вправ, основні форми та засоби, рухові режими на різних етапах реабілітаційного процесу, правила дозування та контролю фізичних навантажень, методи контролю за станом людини при виконанні фізичних вправ, особливості терапевтичних вправ в залежності від захворювання та віку.

вміти: практично використовувати різні форми та засоби лікувальної фізкультури з метою реабілітації людей різного віку; розробляти комплекси лікувальної гімнастики при різних захворюваннях для людей різного віку; контролювати стан людини при виконанні фізичних вправ; оцінювати ефективність проведених курсів терапевтичних вправ.

3.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей:*

- *інтегральна;*
- *загальні;*
- *спеціальні (фахові, предметні).*

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

4. Організація навчального курсу

Обсяг курсу 93 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Семінарські заняття, /практика, лабораторні		60	
Самостійна робота		180	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс навчання	Нормативна
7	Фізична терапія, ерготерапія	4	

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Лекції (години)	Практичні/ лабораторні заняття (години)	Самостійна робота (години)
Тема 1. Обстеження, методи оцінки та контролю в загальній неврології	2	4	9
Тема 2. Принципи будови та функціонування нервової системи. Рухова система. Кровообіг головного мозку	2	4	9
Тема 3. Оцінка та методи обстеження при порушенні рухів. Пірамідна система. Симптоми центрального і периферичного парезів	2	4	9
Тема 4. Симптоми центрального (спастичного) паралічу	2	4	9
Тема 5. Симптоми периферичного (в'ялого) паралічу	2	4	9
Тема 6. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження	2	4	9
Тема 7. Мозочок, та синдроми його ураження. Паркінсонічний синдром. Гіперкінетичний синдром.	2	4	9
Тема 8. Оцінка та методи обстеження чутливої системи, симптоми її ураження.	2	4	9
Тема 9. Класифікація менінгітів: первинні і вторинні, гнійні і серозні	2	4	9
Тема 10. Види і типи порушення чутливості	2	4	9
Тема 11. Оболонки головного і спинного мозку. Ліквор. Поняття про менінгіальний синдром	2	3	9
Тема 12. Оцінка та методи обстеження при патології черепномозкових нервів	2	3	9
Тема 13. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми	2	3	9
Тема 14. Судинні захворювання головного та спинного мозку. Ішемічний та геморагічний інсульт	2	3	9
Тема 15. Головний біль. Порушення сну і стану бадьорості	2	3	9
Тема 16. Захворювання периферичної нервової системи. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи	2	3	9
Тема 17. Ураження окремих спинномозкових нервів	2	3	9
Тема 18. Соматоневрологічні синдроми	2	4	9
Тема 19. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи	2	4	9
Тема 20. Професійні і побутові нейроінтоксикації	2	4	9

5. Система оцінювання навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів			
	РЕЙТИНГОВИЙ ПОКАЗНИК	Оцінка ECTS	Оцінка в національній шкалі	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни			Екзамен, диф. залік, курсова робота, практика	
			Залік	
	90-100	A (відмінно)	відмінно	
	82-89	B 9(відмінно)	добре	
	75-81'	C (відмінно)		
	64-74	D (задовільно)	задовільно	
	60-63	E (задовільно)		
	35-59	FX (незадовільно) з можливістю п'явторного складання	незадовільно	
1-34	F (незадовільно) з обов'язким повторним навчанням	незадовільно		

Вимоги до письмових робіт

Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі 6-Teapі, та проектних робіт. Терміни написання: денна форма - на парі, заочна форма за 10 днів до сесії.

Семінарські заняття - 50 балів

Умови допуску до підсумкового контролю. Умовами допуску до підсумового контролю є рейтинг 25 балів впродовж семінарських занять (письмові роботи, усні відповіді)

Підсумковий контроль

Форма контролю: екзамен

Форма здачі: тестовий контроль (50 балів)

6. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) [content uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf](https://content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf).

Академічна доброчесність

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-

дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp-7-redaktsia.pdf>.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/orzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) <http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

7. Рекомендована література

Базова

1. Богдановська Н. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підруч. для здобувачів ступеня вищ. освіти магістра спец. "Фізична терапія, ерготерапія" / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. - Суми : Унів. кн., 2020. - 328 с.
2. Герцик АМ. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : монографія Львів : Львівський ДУФК, 2018. 388.
3. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навч. посіб. - Львів : Новий світ-2000, 2020. - 170 с.
4. Колишкін О. В. Теоретико-практичні основи адаптивної фізичної культури: навч. посіб. / О. В. Колишкін. - Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 424 с.
5. Курортологія та курорти України: навч. посіб. для самост. роботи студентів ІV курсу мед. ф-тів при підготовці до практич. занять з навч. дисципліни "Медична реабілітація" спеціальностей "Лікувальна справа", "Педіатрія" / уклад.: С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. - 96 с.
6. Лікувально-реабілітаційний масаж: навч. посіб. / Д. В. Вакуленко [та ін.]. - Київ : ВСВ Медицина, 2020. - 568 с.
7. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 368 с.
8. Майкова Т.В. Ерготерапія: підручник/ Т.В. Майкова, С.М. Афанасьєв, О.С.Афанасьєва. – Дніпро: Журфонд, 2019. – 374 с.
9. Мухін В.М. Фізична реабілітація : Підручник. – Київ: Олімп. література, 2009. С. 95-99.
10. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навч. посібник для студ. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. Л.: ЗУКЦ, 2010. 240 с. ISBN 973-966-1518-64-2.
11. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів І рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.

12. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник/ Л.О.Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакленко та ін. ; за заг. ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 372 с.
13. Попадюха Ю.А. Сучасні комп'ютеризовані комплекси та системи у технологіях фізичної реабілітації: Навч. посіб. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – С. 9-123.

Додаткова

1. Попадюха Ю.А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: Підручник у 2 томах. Т 1. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – С. 33-126.
2. Попадюха Ю.А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: Підручник у 2 томах. Т 2. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – С. 459-640.
3. Сучасні принципи діагностики та лікування хворих із гострим ішемічним інсультом та ТІА (Адаптована клінічна настанова). – К.: Видавець Д. В. Гуляєв, 2012. – 144 с.
4. Сучасні роботизовані комплекси, системи та пристрої у реабілітаційних технологіях : навчальний посібник для студ. і магістрантів, які навчаються за спец. "Фізична терапія, ерготерапія", аспірантів під час підготовки д-рів філософії за спеціальністю 227 "Фізична реабілітація" ВНЗУ / Ю. А. Попадюха. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 324 с. : іл.
5. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: підруч. для студентів і лікарів. Т. 1 / за заг. ред.: В. М. Сокрута. - Краматорськ : Каштан, 2019. - 480 с.
6. Шаповалова В. А. Спортивна медицина і фізична реабілітація: Навч. посібник / В. А. Шаповалова, В.М. Коршак, В.М. Халтагарова та ін.. – К.: Медицина, 2008. – 248 с.
7. Швесткова О, Свєцена К та ін. Ерготерапія: підручник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Фізична терапія» на 1-му медичному факультеті Карлового університету. – Київ; Чеський центр у Києві, 2019 280.
8. Швесткова О, Сладкова П та ін. Фізична терапія: підручник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Фізична терапія» на 1-му медичному факультеті Карлового університету Київ; Чеський центр у Києві, 2019 272.
9. Шкали в нейрореабілітації / Укр. Асоц. боротьби з інсультом; [уклад.: М. В. Гуляєва, Н. І. Піонтківська, М. І. Піонтківський. - Київ: Д. В. Гуляєв [вид.], 2014. 67 с. : табл. – (Школа реабілітації після інсульту). – ISBN 978-966-2314-00-7.
10. Яримбаш К. С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами: підручник / К. С. Яримбаш, О. Є. Дорофєєва, О. С. Афанасьєва. - Дніпро : Журфонд, 2020. - 215 с.

17. Інформаційні ресурси

1. www.lfk.dp.ua
1. www.medicinform.net/fizio/lfk/
3. www.physrehab.org.ua
4. www.medicinform.net
5. www.medicwell.com.ua
6. www.vmurol.com.ua

Викладач:

Доцент кафедри терапії, реабілітації та морфології

Л.І. Олексюк